

Insekter: Faglig og Didaktisk påfyll om hvorfor vi trenger insekter og insektenes kjennetegn

HÅVARD

Insekter finner vi overalt. I skolegården, i skogen, i bekken, i de dypeste grotter og til og med inne i datamaskiner. De er vakre, fascinerende og kan være irriterende. Hvorfor har dere valgt insekter som tema?

BIRTHE

Vi har leitet etter fenomener som er nær elevene, noe som vi finner i hele Norge, noe som angår alle. Insektene gjør det. Likevel legger vi ofte ikke merke til insektene. Og når vi gjør det, er det gjerne med irritasjon. Søker du på insekter på internett får du mange treff på hvordan du kan bekjempe ulike skadedyr. Vi har lyst til at elevene skal få et bedre forhold til insektene. At de skal forstå at de er veldig viktige i verden.

HÅVARD

Hvorfor det?

BIRTHE

Ja, det er det store spørsmålet i dette undervisningsopplegget.

Det er flere grunner:

1. De lager jord av planter og dyr som har dødd. De er naturens utrettelige vaktmestre.
2. De hjelper plantene med pollineringen så de kan lage frø og vi kan få mat.
3. De er mat for millioner av fugler, fisker og flaggermus. De er veldig viktige i næringskjedene.

HÅVARD

Hvordan skiller insektene seg fra andre dyr?

BIRTHE

Elevene får en hvem-skal-ut oppgave og skal finne kjennetegn som gjør at pattedyr, fisker, fugler og insekter skiller seg fra hverandre.

Noen av insektenes kjennetegn er at det har seks bein, to antenner og oftest to par vinger.

De veldig små. Noen er så små at de kan leve inne i eggene til andre insekter!

HÅVARD

Er det noe som er likt i alle dyregruppene?

BIRTHE

Ja, insektene kan puste, spise, bæsje, bevege seg og få barn som alle dyregrupper.

HÅVARD

Hvordan puster de?

BIRTHE

Dette forteller Anne Sverdrup-Thygeson om i forskervideoen som vi har laget med henne i del 1. Insektene puster ikke med munnen og de har ikke lunger heller. Insekter har et rørsystem med hull langs siden av kroppen der det kommer luft inn. Rørsystemet gir luft til alle deler av kroppen. På den måten får hele insektet oksygen.

HÅVARD

Hva med sansene til insektene?

BIRTHE

Det snakker vi også med Anne om . De fleste insekter kan både lukte, høre, smake og se, men de er best på den sansen de trenger mest.

Vi kan snakke om insektenes nese først. Antennene er insektenes nese. Hos noen insekter, som mygg, som skal lukte seg fram til deg, er luktesansen veldig god.

Så er det synet. Flere av insektene har fasettøyne. Det er mange små øyne som sitter tett sammen. Noen insekter, som øyestikkere, har kjempestore øyne som kan se i flere retninger på en gang.

Noen av insektene kan høre. De har ører mange steder på kroppen. Anne forteller om gresshopper som har ører på leggen. Noen sommerfuglarter har ører i munnen!

Smakssansen er plassert veldig annerledes enn på et menneske. Fluene smaker med føttene. Når en flue lander på maten din og trækker rundt i den, smaker den på maten.

HÅVARD

Elevene skal ut og lete etter insekter. Har du noen tips til den aktiviteten.

BIRTHE

Ja, elevene vil nok ta med seg alt de finner av småkryp. Da kan det være viktig å minne dem på insektene sine kjennetegn. De må ha 6 bein, antenner og vinger.

HÅVARD

Takk for praten, Birthe!

BIRTHE

Selv takk, Håvard!